

Załącznik nr 1
do Zarządzenia nr 17/2017
Dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2
im. plutonu Głuchoniemych AK w Kaliszu
z dnia 19 września 2017 roku

Program wychowawczo-profilaktyczny Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 im. plutonu Głuchoniemych AK w Kaliszu

Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356)
4. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
5. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
6. Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
7. Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
8. Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
10. Statut Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 im. plutonu Głuchoniemych AK w Kaliszu.

I. Wstęp

Program wychowawczo-profilaktyczny realizowany Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym nr 2 im. plutonu Głuchoniemych AK w Kaliszu opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd wychowanków oraz wynika

z przyjętej w Ośrodku koncepcji pracy. Treści programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem Ośrodka i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych placówki jest współpraca całej społeczności opartej na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w Ośrodku. Działalność wychowawczo - profilaktyczna musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą placówki, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie wychowanków w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- wyników ewaluacji zewnętrznej,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2016/2017,
- wniosków i analiz z pracy zespołów nauczycieli, uwag, spostrzeżeń, wniosków nauczycieli, uczniów, rodziców.

- ## II. Działalność wychowawcza
- polega na wspomaganiu wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze: **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych; **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych

ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
społecznej - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
aksjologicznej - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

III. **Działalność edukacyjna** w Ośrodku polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy wychowanków, rodziców, opiekunów, pracowników placówki na temat zdrowego stylu życia

IV. **Działalność informacyjna** w Ośrodku polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

V. **Działalność profilaktyczna** polega na rozpoznawaniu przez pracowników Ośrodka, rodziców, opiekunów, wychowanków zachowań ryzykownych i problemowych oraz na niwelowaniu ich skutków.

VI. **Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:**

- powszechną znajomość założeń programu – przez wychowanków, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów społeczności Ośrodka i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków społeczności Ośrodka oraz kompetencji organów Ośrodka,
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym Ośrodka (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną),
- odpowiedzialność za efekty realizacji programu.

VII. **Wizja, misja i wartości**

Nasza wizja to absolwenci, którzy:

- Czują się pełnowartościowymi członkami społeczeństwa,

- Są przygotowani do życia w społeczeństwie ludzi słyszących i niesłyszących,
- Dążą do wszechstronnego rozwoju,
- Odnoszą sukcesy na miarę swoich możliwości,
- Potrafią przezwyciężać ograniczenia związane ze swoją niepełnosprawnością,
- Są otwarci na zmiany zachodzące w świecie.

Naszą misją jest stworzenie placówki, która:

- Da możliwość maksymalnego wykorzystania potencjału intelektualnego wychowankom,
- Dostosuje się do indywidualnych potrzeb i możliwości wychowanków,
- Wyrobi w wychowankach chęć nabywania wiedzy i umiejętności przez całe życie,
- Rozpozna i rozwinie talenty wychowanków.

Wartości, które nam przyświecają to:

- odpowiedzialność,
- pracowitość,
- wzajemne wsparcie,
- szacunek do innych,
- patriotyzm,
- poczucie własnej wartości,
- pasja.

VIII. Cele programu wychowawczo-profilaktycznego

1. Kształtowanie postaw prozdrowotnych i promowanie zdrowego stylu życia,
2. Kształtowanie właściwych postaw społecznych i przygotowanie do pełnienia różnych ról społecznych,
3. Kształcenie umiejętności budowania właściwych relacji międzyludzkich i umiejętności współpracy,
4. Budowanie systemu norm i wzorów zachowań opartych na wartościach ogólnoludzkich,
5. Niwelowanie zachowań ryzykownych i problemowych.

IX. Struktura oddziaływań wychowawczych

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w Ośrodku,
- sprawuje opiekę nad wychowankami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej Ośrodka,

- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, wychowania i opieki przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych,
- stwarza warunki do działania w Ośrodku: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność na rzecz dzieci i młodzieży,
- współpracuje z zespołami nauczycieli, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką oraz Samorządem Wychowanków, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania Ośrodka z obowiązującym prawem oraz z przepisami wewnętrznymi,
- nadzoruje realizację programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej Ośrodka i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje w projekt Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i przedstawia go Radzie Rodziców,
- uczestniczy w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Nauczyciele:

- współpracują w zakresie realizacji zadań wychowawczych, realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- reagują na obecność w Ośrodku osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla wychowanka,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień wychowanków,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają wychowankom pomocy w przewyżnianiu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci i młodzież w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z wychowankami i rodzicami o zachowaniu oraz postępkach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy wychowanka,

Wychowawcy klas i grup wychowawczych:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie i grupie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów i wychowanków,
- na podstawie własnej diagnozy oraz programu wychowawczo-profilaktycznego opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy i grupy wychowawczej na dany rok szkolny,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,

- zapoznają uczniów, wychowanków i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w Ośrodku procedurami,
- wspierają wychowanków potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich wychowanków i ich rodziców/opiekunów,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie i grupie wychowawczej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia wychowankom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami/opiekunami prawnymi wychowanków potrzebujących szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla wychowanków,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom wychowanków,
- współpracuje z placówkami i instytucjami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy Ośrodka, w szczególności z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi,

Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej Ośrodka,
- uczestniczą w spotkaniach organizowanych przez Ośrodek,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w placówce,
- współpracują z pracownikami Ośrodka w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez swoje dzieci,
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

Samorząd wychowanków:

- jest inicjatorem i organizatorem życia kulturalnego, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi Ośrodka, ,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej Ośrodka,
- współpracuje z zespołami nauczycieli i radą pedagogiczną i kierownictwem Ośrodka,

- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska wychowanków,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor Ośrodka oraz wzbogaca jego tradycje,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

X. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- analizę dokumentacji,
- przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- rozmowy z rodzicami,
- wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół wychowawców szkoły podstawowej. Zadaniem zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna.

XI. Treści programu wychowawczo - profilaktycznego

1. Szkoła podstawowa - oddziały przedszkolne i klasy I-III szkoły podstawowej

Obszar – zdrowie – edukacja zdrowotna

- zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia;
- zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej;
- przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym;
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie;
- rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku;

- kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo - skutkowego;
- uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin;
- kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.

Obszar – relacje – kształtowanie postaw społecznych

- kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych;
- rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń;
- kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł;
- kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej;
- przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi;
- zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju;
- rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.

Obszar – kultura – wartości, normy, wzory zachowań

- kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzenia się;
- kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła;
- kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność;
- kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci;
- kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji;

- inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia;
- przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów;
- przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań;
- wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną;
- kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji;
- kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania;
- kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.

Obszar – bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych

- zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych;
- kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediiów;
- przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach;
- przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym;
- kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.

2. Szkoła podstawowa – klasy IV – VI

Obszar – zdrowie – edukacja zdrowotna

- Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu.
- Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania.
- Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie.

- Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny.
- Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.
- Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywują.
- Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
- Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości
- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości.
- Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron.
- Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości, doskonalenie i wzmocnienie zdrowia fizycznego.
- Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje.
- Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.
- Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań.
- Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.
- Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.
- Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością.
- Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych.
- Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.
- Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości.
- Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.

Obszar – relacje – kształtowanie postaw społecznych

- Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania.
- Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.
- Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi.
- Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób.
- Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji.
- Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.

- Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.
- Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).
- Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota).
- Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę.
- Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.
- Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu.
- Uważliwienie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat).
- Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów.
- Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.
- Rozwijanie samorządności
- Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron.
- Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności.
- Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat).
- Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.
- Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji.
- Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.

Obszar – kultura – wartości, normy, wzory zachowań

- Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka
- Uważliwienie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania.
- Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.
- Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.
- Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.
- Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw.
- Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji.
- Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.
- Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności
- Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.

- Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają.
- Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.
- Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego
- Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.
- Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość.
- Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.
- Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.
- Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.
- Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.

Obszar – bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych

- Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów.
- Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.
- Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.
- Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.
- Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.
- Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.
- Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania.
- Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań.
- Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania.
- Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i internetu.
- Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.
- Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku.
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi.
- Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych.

- Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.
- Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.
- Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich.
- Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.
- Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków.
- Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?
- Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.
- Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów.
- Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy.
- Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu.
- Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.

3. Technikum

Obszar – zdrowie – edukacja zdrowotna

- Nabycie umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres.
- Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych).
- Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju.
- Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji.
- Utrwalanie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego. Kładzenie nacisku na dbałość o zdrowie poprzez aktywność fizyczną.
- Rozwijanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania i decyzje.
- Rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem.

- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stratą i traumatycznym doświadczeniem poprzez wykorzystywanie sposobów mających na celu odzyskanie poczucia sprawstwa i wpływu na własne życie.
- Doskonalenie umiejętności asertywnego radzenia sobie w relacjach z innymi.
- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z objawami depresji u siebie i osób ze swego otoczenia.
- Doskonalenie umiejętności organizowania zajęć oraz prawidłowego zarządzania czasem.
- Doskonalenie umiejętności w zakresie przygotowania do całonocnej aktywności fizycznej oraz ochrony i doskonalenia zdrowia własnego oraz innych.
- Rozwijanie zdolności do samorealizacji, samokontroli i panowania nad emocjami.
- Rozwijanie zdolności do szukania powiązań między indywidualnym potencjałem a planowaną w przyszłości pracą.
- Kształtowanie świadomości własnych ograniczeń i potrzeby ciągłego rozwoju.
- Rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego.
- Doskonalenie umiejętności obniżania napięcia spowodowanego stresem.
- Wykorzystywanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie adolescencji: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia), zagrożenia związane z nadużywaniem ogólnodostępnych leków.
- Dążenie do zmiany zachowań zdrowotnych poprzez utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu lub zmianę zachowań ryzykownych na prozdrowotne.
- Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat wczesnej identyfikacji zmian chorobowych we własnym ciele (np. wczesna identyfikacja zmian na skórze, potrzeba samobadania piersi u kobiet itp.) w celu ochrony zdrowia.
- Rozwijanie postaw prozdrowotnych poprzez podejmowanie i urzeczywistnianie działań na rzecz zdrowia.
- Zastosowanie w praktyce umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.
- Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.
- Zastosowanie w praktyce umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.

Obszar – relacje – kształtowanie postaw społecznych

- Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia.
- Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat itp.).
- Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie.
- Budowanie w klasie bezpiecznego środowiska, umożliwiającego koncentrację na nauce poprzez działania integracyjne.

- Rozwijanie kompetencji w zakresie wykorzystania różnych form grupowej pracy nad rozwiązaniem problemów (burza mózgów, dyskusja grupowa).
- Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron.
- Kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości, m.in. poprzez rozwój kompetencji uczniów z zakresu wyrażania i przyjmowania pochwał.
- Zwiększanie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu.
- Rozwijanie umiejętności stosowania różnych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska.
- Doskonalenie umiejętności zmiany postaw i zachowań poprzez stosowanie oraz przyjmowanie asertywnej krytyki.
- Rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów, z zastosowaniem negocjacji i mediacji.
- Doskonalenie umiejętności szukania inspiracji w innych – w celu rozwijania własnej kreatywności.
- Kształtowanie umiejętności spostrzegania stereotypów i uprzedzeń. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, uważności i empatii.
- Podejmowanie działań na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).
- Stosowanie w praktyce umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.
- Wykorzystywanie wiedzy na temat stereotypów do budowania pozytywnych relacji społecznych.
- Przygotowanie uczniów do funkcjonowania w dorosłym życiu i akceptowania stanów psychofizycznych związanych z tym okresem.

Obszar – kultura – wartości, normy, wzory zachowań

- Wdrażanie do podejmowania odpowiedzialności za realizację określonych zadań lub dziedzin życia szkoły (samorząd uczniowski, klub sportowy itp.).
- Rozwijanie umiejętności realizacji własnych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość.
- Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności.
- Rozwijanie wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji.
- Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób.
- Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych.
- Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji oraz odczytywania uczuć i emocji towarzyszących innym oraz umiejętnego reagowania.
- Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.

- Rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw.
- Rozwijanie wytrwałości w dążeniu do celu, wyzwalamie potrzeby bycia ambitnym.
- Rozwijanie kreatywności oraz umiejętności zespołowego działania i logicznego myślenia u uczniów.
- Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które wpływają na zachowanie.
- Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.
- Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się, z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.
- Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań.
- Zwiększenie umiejętności zaspokajania potrzeb psychoemocjonalnych w sposób zgodny z przyjętymi normami, regułami i zasadami.
- Dostarczanie wiedzy oraz kształcenie umiejętności niezbędnych w rozwiązywaniu problemów, które wynikają z wielokulturowości.
- Poszerzanie wiedzy na temat innych kultur oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.
- Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat praw i obowiązków obywateli. Wyrażanie własnego zdania na temat różnych problemów oraz uzasadniania go.
- Zastosowanie w praktyce wiedzy dotyczącej selekcjonowania i krytycznej analizy informacji.
- Poszerzanie wiedzy na temat różnych form poszukiwania pracy.
- Doskonalenie kompetencji z zakresu uczestnictwa w rozmowach kwalifikacyjnych i wystąpieniach publicznych.

Obszar – bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych

- Rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach: emocjonalnym (pozytywny stosunek do abstynencji), poznawczym (dysponowanie wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych).
- Dostrzeganie wyzwań i zagrożeń związanych z pełnieniem nowych ról społecznych.
- Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemów.
- Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.
- Rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych, życiowych problemów.

- Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i manipulacji polityczno- - gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama itp.).
- Rozwijanie umiejętności psychospołecznych, takich jak radzenie sobie ze stresem, poszukiwanie pomocy, rozwiązywanie konfliktów i przewidywanie konsekwencji własnych działań.
- Zastosowanie w praktyce umiejętności bezpiecznego korzystania z zasobów internetu i mediów społecznościowych.
- Doskonalenie umiejętności organizowania swoich zachowań w określonym czasie i przewidywania ich konsekwencji.
- Doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych.
- Stosowanie w praktyce sposobów rekompensowania wyrządzonych krzywd.
- Rozwijanie umiejętności dokonywania zmian w myśleniu, postrzeganiu i rozumieniu świata.
- Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań.
- Wykorzystanie w praktyce wiedzy dotyczącej bezpiecznego posługiwania się komputerem i jego oprogramowaniem oraz zasad bezpieczeństwa w sieci.
- Wzmacnianie norm ograniczających zachowania ryzykowne oraz korygowanie błędnych przekonań na ich temat.